

יוחנן סופר

מתוך ויקיפדיה, האנציקלופדיה החופשית

הרב **יוחנן סופר** (נולד י"ג בטבת תרפ"ג; 1 בינואר 1923 - י"ג באדר א' תשע"ו, 22 בפברואר 2016) **האדמו"ר מערלוי**, דור חמישי לחת"ם סופר. אחרי השואה הקים מחדש את ישיבת פרשבורג וקהילת ערלוי. חבר מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. מתגורר בירושלים.

תוכן עניינים

- 1 ביוגרפיה
- 2 חיבוריו
- 3 מנהגים
- 4 עמדותיו ופעילותו הציבורית
- 5 בניו
- 6 הערות שוליים

ביוגרפיה

הרב סופר היה בנם של טושענע והרב משה סופר. אביו היה בנו של הרב שמעון סופר, רבה של ערלוי, אשר היה בנו של הכתב סופר אב"ד פרשבורג, ממלא מקום אביו החת"ם סופר.

נולד בעיר אגר (ערלוי) שבהונגריה ב-1923. קיבל חינוך תורני מסבו ומאביו^[1]. למד בישיבת ורפלט שבהונגריה, בראשות הרב יוסף אשר הלוי פולאק, ובישיבת יארמאט תחת הרב אהרן דוד דויטש.

הרב סופר שרד את מחנות העבודה והגיע לבודפשט, שם נפגש עם אחיו הרב אברהם שמואל בנימין ששהה בפיאטרה נאמץ שברומניה בזמן מלחמת העולם השנייה. אמש טושענע וארבע אחיותיהם נהרגו בכ"א בסיוון ה'תש"ד עם אביהם וסבם^[2].

נשא את הרבנית מרים בת רבי יעקב פאלל נכד של אחות החת"ם סופר. יחד עם הרב משה שטרן, אב"ד דברצן, הקימו האחים מחדש את ישיבת חת"ם סופר. הרב אברהם שמואל בנימין התבקש לשמש בראשות הישיבה, אך סירב.

בשנת 1947 הקים הרב סופר את ישיבת ערלוי עם הבחורים שנותרו מקהילת ערלוי^[3]. למרות שהרב אברהם שמואל בנימין היה מוסמך לרבנות ומבוגר יותר מאחיו, מונה הרב סופר כאב"ד ערלוי וכראש הישיבה.

באלול ה'תש"י עלה הרב סופר לארץ ישראל יחד עם קבוצת בחורים שלמדו אתו. לתקופה קצרה התמזגו עם ישיבת פרשבורג בירושלים, שהייתה בראשות הרב עקיבא סופר (מחבר ספר "**דעת סופר**"), שם שימש כמגיד שיעור.

בתקופה זו, התקרב סופר לרבי אהרן רוקח, האדמו"ר מבעלז. בעקבות כך נהוגים חלק ממנהגי בעלז בקהילות ערלוי כיום.

בשנת תשי"ג הקים הרב סופר מחדש את ישיבת ערלוי בשכונת קטמון, ירושלים, בבניין של הקונסוליה הסורית ברחוב יותם^[4]. באותה עת הקים מכון להוצאת ספרי החת"ם סופר ותלמידיו. הישיבה נקראת על שם סבו, **ישיבת אהל שמעון מערלוי**. בתשכ"א הקים בניין חדש במגרש הסמוך.

הרב סופר ייסד בתי כנסת וכוללים בריכוזים חרדיים בארץ ישראל ובחו"ל הקרויים על שם אביו, ה"יד סופר", ותלמודי תורה על שם ה"כתב סופר". בנייני המוסדות של ערלוי בגבעת משה שבירושלים קרויים על שם ה"חת"ם סופר". בניו ונכדיו משמשים כרבני הקהילות וראשי הכוללים של החסידות.

בימי חול הוא נהג למסור לבחורים שיעור במשנה והלכה מיד אחרי תפילת שחרית. כמו כן, הוא מסר שיעור יומי בגמרא בעיון לבחורים המבוגרים ובערב הוא מסר שיעור במחזור הדף היומי לבעלי בתים. ביום שישי מסר שיעור כללי.

בחודש אב תש"ע בעת שהותו באירופה עבר אירוע מוחי ומאז החל להיחלש תפקודו.

נפטר בי"ג באדר א' תשע"ו.

חיבוריו

הרב סופר חיבר ספרים על הש"ס שיצאו לאור בשם "אמרי סופר" על ידי המכון להוצאת ספרי חת"ם סופר. לאדמו"ר עוד ספרים ביניהם "יומין דחנוכה" ו"אפריון חתנים".

כמו כן חיבר קינה מיוחדת לזכר קדושי השואה. קינה זו נאמרת בתשעה באב יחד עם הקינות על חורבן בית המקדש. בשנת ה'תשמ"ג יצא קול קורא מאת מועצת גדולי התורה של ארץ ישראל ושל ארצות הברית לומר את הקינה וקינות של רבנים אחרים בט' באב^[5].

מנהגים

הרב סופר הוכר בציבור כאדמו"ר חסידי, משום שדפוס התנהגות שלו ושל תלמידיו היה דומה לזה של החסידים. על פי רוב, הנהיג את קהילתו לפי מורשת החת"ם סופר. התפילות בבית מדרשו המרכזי הן בנוסח אשכנז וכן אין לובשים גרטל. עם זאת, הוא נהג בעצמו מספר מנהגים חסידיים כמו טבילה במקווה טהרה בכל בוקר לפני התפילה, אמירת כגוונא לבילי שבת, עריכת טישים וריקוד מצווה טאנץ בחתונות^[6]. כמו כן הוא נהג במנהגים של חסידויות פרטיות כמו לבישת טלית קטן עם פתיל תכלת כמנהג ראדזין, אמירת כל ספר התהילים בשבת בבוקר לפני התפילה כמנהג סקווירא, וחלוקת לחם שחור בטיש של אושפדיון יוסף כמנהג בעלז. הרב סופר נהג לערוך תיקון חצות מדי ליל ששי (חמישי בערב) עם תלמידי הישיבה. לבילי שישי קודם לתשעה באב הוא נהג לערוך עם חסידי תיקון חצות ליד הכותל המערבי. לאירוע זה היו מגיעים מתפללים רבים גם מחוץ לקהילה^[7] ^[8].

עמדותיו ופעילותו הציבורית

מונה כחבר במועצת גדולי התורה בראשית שנות השבעים של המאה העשרים. הוא מונה כחבר הנהלה של מפעל הש"ס על ידי האדמור מצאנז-קלויזנבורג מייסד הארגון^[9].

מבחינה פוליטית משתייכת קהילת ערלוי לסיעת שלומי אמונים באגודת ישראל שמויצגת בכנסת על ידי חבר הכנסת מאיר פרוש שמרבה להתייעץ עמו. האדמו"ר גיבה את השקת העיתון של סיעת שלומי אמונים, המבשר, ותלמידיו לקחו חלק פעיל ברישום ובגיוס הלקוחות הראשונים^[10].

יחסו של הרב סופר למדינת ישראל דומה לזו של רבו, הרב אהרון רוקח. אידאולוגיה זו מאפשרת דיאלוג עם מנהיגים ציוניים, וייצוג מוניציפלי ובכנסת, למרות שהוא אינו מקנה לגיטימציה לחוקי מדינת ישראל כיוון שהיא אינה תואמת לחוקי התורה והשולחן ערוך.

בניין

- הרב סופר חיתן את ילדיו ונכדיו בין היתר עם משפחות של אדמור"ים ואחרים מויז'ניץ, באבוב, אלכסנדר, דושינסקי, הרב יצחק יעקב וייס, ואונגוואר^[13].

- נערך לאחרונה ב־2016, 08:22, 22 בפברואר.
- הטקסט מוגש בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ראו תנאי שימוש לפרטים.